

Una mirada a la Terra, avui i demà

FÈLIX RIERA

Ningú no escapa a la temptació d'erigir-se en demiürg quan s'anuncia des de la ciència, la política i l'art que pot extingir-se la vida humana a la Terra; demiürs que busquen donar forma a un nou univers, a una nova història, apel·lant a la causa de l'home. Ara que acaba l'any, ja immersos en les festes de Nadal, pot resultar útil la lectura de diverses propostes assagístiques que, unides, ofereixen un diagnòstic precís sobre la difícil realitat que ens ha tocat viure i una sortida per no deixar-nos portar, sense rumb, a la deriva.

José Enrique Ruiz-Domènec, al seu assaig **El somni d'Ulisses. El Mediterrani de la guerra de Troia a les paternes / El Sueño de Ulises. El Mediterráneo de la guerra de Troya a las paternas** (Rosa dels Vents/Taurus), ens proposa que iniciem el viatge de la mà i la mirada d'Ulisses, que actua com a mirall on l'home modern hauria de continuar reflectint-se per sortir del laberint. El seu assaig ens envia un avís: no es pot continuar encoratjant l'individu a oblidar el passat i desprestigià el futur. El somni d'Ulisses ens prepara per iniciar el viatge per tal de recuperar els valors de la Mediterrània; el viatge que s'obre davant nostre és el que està lligat al coneixement, la bellesa i l'aventura de reconèixer-nos en aquells que, abans que nosaltres, van tenir el valor de viure. **José Ros Velasco**, a la seva obra **La enfermedad del aburrimiento** (Alianza), ens permet connectar amb els efectes

/ Aquestes propostes, unides, ofereixen un diagnòstic sobre la difícil realitat que ens ha tocat

Una visitant en una antiga Roma virtual; el metavers promet experiències virtuals

corrosius de no fer res però també ens porta a reconèixer el valor cultural de l'avorriment com aquell estat que és vençut per l'agitació, per les ganes de canviar el món interior i exterior. L'avorriment, en el viatge proposat, no és estàtic, ni mandrós sinó font d'una activitat fructuosa en la qual afermar noves il·lusions. El viatge ens descobreix com a entitats sensibles i tot i això moltes persones es pregunten què està passant perquè aquest ordre interior i comprensió complexa del món es trobi en perill.

Mathew Ball al seu llibre **El metaverso. Y cómo lo revolucionará todo** (Deusto) ens avisa que aquest arribarà i que serà inevitable. Ens alerta que "el món sencer és una tela d'aplicacions"

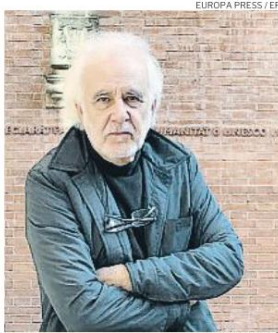
que necessitarà aplicar noves normes. Determina el nou món cap al qual avança. Segons Ball, el metavers serà possible quan s'aconsegueixi "una xarxa massiva i interoperable de mons virtuals 3D renderitzats en temps real que puguin ser experimentats de forma sincrònica i persistent per un nombre il·limitat d'usuaris amb un sentit de presència individual, i amb continuïtat de dades, com ara identitat, història, drets, objectes comunicacions i pagaments". **Thomas Bauer** al seu assaig **La pérdida de la ambigüedad. Sobre la univocación del mundo** (Herder) ens adverteix de la pèrdua progressiva de la diversitat, el matís i la imprecisió a favor de l'homogeneïtat: "Dels vint mil tipus de pomes

existents al seu dia, als clients se'ls ofereixen avui, pel cap alt, només sis classes". Avancem en el nostre viatge cap al ventre de la tempesta. **Eric Sadin**, en la seva reflexió sobre **La era del individu tirano. El fin de un mundo común** (Caja Negra Editora), mostra el risc, com també va saber veure Jules Romains, de la tirania: "L'individu no pot tenir raó indefinidament contra la humanitat". L'individu tirà dicta la seva moral a la resta de la societat i se serveix de les noves tecnologies i estratègies de comunicació per determinar les pautes de comportament a la resta de les persones; una tempesta en forma de llums de bilions de dispositius electrònics encesos que centellen a l'unison per deixar-nos sense foc sense poder mirar a les estrelles.

Francesca Rigotti al seu assaig **Sobre la oscuridad** (Alianza) denuncia aquesta realitat: "Hi ha massa llum a la Terra? Sí, hem anat massa lluny, hem exagerat. Ens hauríem d'aturar. I jo em temo que en això d'eliminar a poc a poc la foscor del planeta no hem fet més que començar, com si la foscor no tingüés dret a existir..."; naveguem en un mar embravat, amb un cel que oculta les constel·lacions que ens guiarien de tornada a casa nostra i ens permetrien combatre els nous déus. **Minouche Shafik**, en la seva proposta **Lo que nos debemos unos a otros. Un nuevo contrato social** (Paidós), planteja la necessitat de posar en marxa un nou contracte social capaç de recuperar la confiança en les institucions i en un futur comú. **Salvador Illa**, al seu assaig diari **El año de la pandemia. Del estado de alarma al inicio de la vacunación** (Península), descriu, pàgina a pàgina, el pla d'acció desenvolupat pel Govern per afrontar les contingències de la pandèmia. Explica l'acció del Govern i com l'Estat va posar en marxa tots els seus ressorts per gestionar una crisi no prevista. **Paco Cerdà** ofereix en la seva crònica **14 d'abril** (Libros del Asteroide) un fresc d'un tros de la història recuperant l'arribada de la Segona República. És un relat de petites històries que revelen i remouen la nostra comprensió de la història. Es tracta de recuperar la història per ser explicada, no disputada.

Paula Bonet en una mena de diari il·lustrat, la seva obra titulada **Los diarios de la anguila** (Anagrama), ens brinda la possibilitat d'endinsar-nos en la intimitat, sota la forma d'autoexploració, de l'aventura d'una dona a través de llocs, lectures i impressions descobertes a mesura que el viatge de la vida avança. **Ramón Andrés** ens presenta al seu assaig memòria **La bóveda y las voces** (Acanalado), a través de l'obra i vida del músic Josquin Desprez, la noció de la música que "té la seva arrel en la sonoritat més desposseïda, desconeix la impaciència". Ens endinsa pels camins que condueixen a l'esperit i la defensa de l'espai sensible enfront del neguit. **Amador Vega** al seu assaig **Tentativas sobre el vacío. Ensayos de estética y religión** (Fragmenta Editorial) ens acost a un món que semblava vençut, on regnava el sublim, la malenconia, l'enlluernament, l'exaltació, la bellesa, la quietud, l'epifània, la religiositat, el misteri; ara ens adonem, mentre prosseguim el viatge, que sense ells ens perdriem. /

Fèlix Riera ha publicat recentment l'assaig "El retorn del bosc" (Pòrtic)

EUROPA PRESS / EP

LIBRETTI TEIXIDÓ

MANÉ ESPINOSA

/ La pèrdua de diversitat o l'arribada del metavers, l'excés de llum i el contracte social necessari

A l'esquerra, a dalt, el poeta i assagista Ramón Andrés; a baix, Salvador Illa, sobre la pandèmia. Al costat d'aquestes línies, José Enrique Ruiz-Domènec